

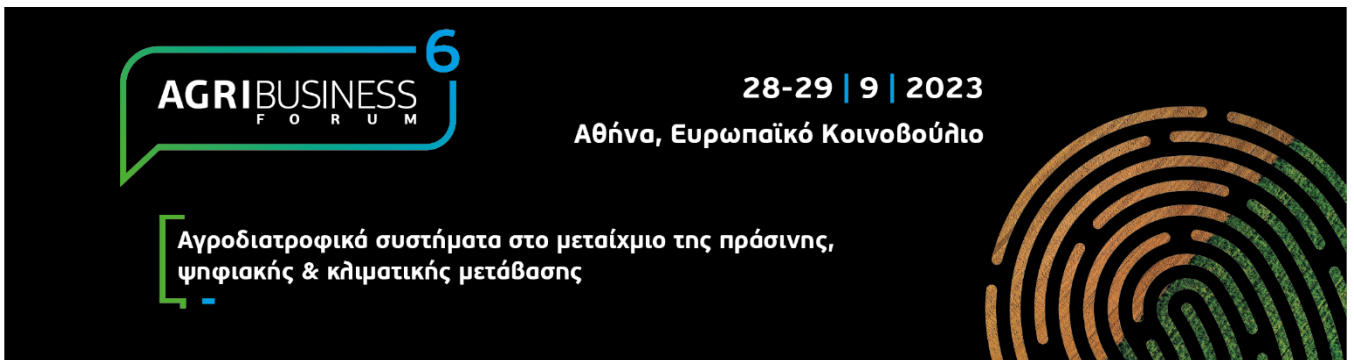
AgriBusiness Forum, 6th international edition
Athens, European Parliament Office, Greece, 28-29/9/2023

Executive Summary
Συνοπτικό Δελτίο

Αθήνα, 14/10/2023

Το 6^ο διεθνές AgriBusiness Forum που πραγματοποιήθηκε στην έδρα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Αθήνα στις 28-29 Σεπτεμβρίου 2023, εξέπεμψε σημαντικά μηνύματα για τις προκλήσεις των αγροδιατροφικών συστημάτων στο πλαίσιο της πράσινης, ψηφιακής και κλιματικής μετάβασης.

Σε μία όπως πάντα άρτια διοργάνωση, 35 ομιλητές κύρους από την Ελλάδα και το εξωτερικό, έδωσαν παρόν στις 7 συνεδρίες του AgriBusiness Forum 2023, οι οποίοι μέσα από στοχευμένες εισηγήσεις και παρεμβάσεις προκάλεσαν ζωηρό ενδιαφέρον και διαρκή διάδραση με το κοινό που συμμετείχε είτε με φυσική παρουσία, είτε διαδικτυακά.

Το κεντρικό θέμα του 6^{ου} διεθνούς AgriBusiness Forum ήταν «Αγροδιατροφικά συστήματα στο μεταίχμιο της πράσινης, ψηφιακής, κλιματικής μετάβασης», τα δε σημαντικότερα μηνύματα συνοψίζονται ως εξής:

1. Λόγω της **κλιματικής κρίσης**, μέχρι το τέλος του αιώνα αναμένεται σοβαρή επιβάρυνση στο περιβάλλον και στην ποιότητα της ζωής στον πλανήτη. Απαιτείται η προώθηση νέων ποικιλιών με ανθεκτικότητα στις νέες συνθήκες, νέα εργαλεία και δείκτες μέτρων προσαρμογής, κίνητρα στους παραγωγούς, νέες κατάλληλες υποδομές για τα ακραία καιρικά φαινόμενα, και περαιτέρω προστασία γεωργικού εισοδήματος.
2. Με δεδομένο ότι η κλιματική κρίση δημιουργεί ασφυξία στους **ασφαλιστικούς οργανισμούς** (βλ. ΕΛΓΑ) και επιδρά αρνητικά στον κρατικό προϋπολογισμό, η αναθεώρηση της Ευρωπαϊκής νομοθεσίας αποτελεί μονόδρομο για την αντιμετώπιση των αυξανόμενων αναγκών για αποζημιώσεις τα επόμενα χρόνια.
3. Η **Πράσινη Αρχιτεκτονική** της νέας ΚΑΠ και ο στόχος για κλιματική ουδετερότητα μέχρι το 2050 (που εισήχθη τέλη 2019), δοκιμάστηκε και δοκιμάζεται από τις συνέπειες της πανδημίας Covid-19, και την οικονομική κρίση. Ενισχυμένες περιβαλλοντικές φιλοδοξίες μεν, αλλά βασική προτεραιότητα παραμένει η επισιτιστική ασφάλεια.

4. Το **40% των πόρων της ΚΑΠ 2023-2027** προβλέπει ενισχύσεις με βάση τις επιδόσεις για το περιβάλλον, το κλίμα και την βιοποικιλότητα. Στην Ελλάδα, παραμένουν ωστόσο οι προκλήσεις της νησιωτικότητας, της υποαπασχόλησης, της ανεργίας στις αγροτικές περιοχές, της χαμηλής εκπαίδευσης του αγροτικού πληθυσμού και των διαρθρωτικών προβλημάτων του μικρού κλήρου και του πολυτεμαχισμού.
5. Η **βιομηχανία γεωργικών εφοδίων** στοχεύει σε μια γεωργία με λιγότερα φυτοπροστατευτικά χημικής προέλευσης, τοπικές ποικιλίες σπόρων και χρήση θρεπτικών στοιχείων με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα. Η ανάπτυξη βιοπροστατευτικών σκευασμάτων, η χρήση νέων λιπασμάτων, η υιοθέτηση νέων τεχνικών γενετικής βελτίωσης των φυτών, και οι ψηφιακές λύσεις-εφαρμογές, εκτός από χρηματοδότηση, προϋποθέτει άρση συμβιβασμών και μετρήσιμα αποτελέσματα για την ανάπτυξη της αγροτικής παραγωγής και την διατήρηση του κοινωνικού ιστού της περιφέρειας.
6. Βιώσιμη γεωργία και εξοικονόμηση φυσικών πόρων δεν επιτυγχάνεται χωρίς την **ευρεία χρήση νέων τεχνολογιών**. Τα διαστημικά συστήματα τηλεπισκόπησης του Ισραήλ, παρέχουν καθοριστικά στοιχεία για την γονιμότητα των εδαφών, την μεταβλητότητα των καλλιεργειών, και οδηγούν την ευφυή γεωργία (smart agriculture) και την γεωργία ακριβείας (precision agriculture) σε άλλο επίπεδο.
7. **Τετραπλή έλικα**: η αποτελεσματική χρήση της τεχνολογίας, προϋποθέτει ότι η γνώση και η καινοτομία φτάνει αφενός στους χρήστες του αγροτικού/αγροδιατροφικού τομέα, αφετέρου εμπλέκει το σύνολο των συντελεστών παραγωγής (βιομηχανία, επιστήμη και κοινωνία). Εκεί, ο ρόλος του ENoLL (European Network of Living Labs) είναι σημαντικός καθώς μέσα από τα ανοιχτά οικοσυστήματα που δημιουργεί, ενσωματώνει τις κοινότητες και τοποθετεί τους πολίτες στο επίκεντρο της καινοτομίας με επαναληπτικές διαδικασίες ανατροφοδότησης.
8. **Χρηματοδοτικά**, η υλοποίηση μιας μείζονος μετάβαση που απαιτείται για τον αγροδιατροφικό τομέα, υφίστανται σημαντικοί πόροι και πολύπλευρα εργαλεία. Ωστόσο, η απαιτητικότερη προσέγγιση της Πράσινης Συμφωνίας, η αιρεσιμότητα της νέας ΚΑΠ, και οι περιορισμοί από την ταξινόμηση σε επίπεδο ΕΕ, προσδίδουν νέα χαρακτηριστικά στις χρηματοδοτήσεις. Η συμβολαιακή γεωργία και η embedded τραπεζική, εξακολουθούν να παρέχουν πλέγμα υπηρεσιών, η δε Εθνική Τράπεζα συνεχίζει να εντείνει την παρουσία της στον αγροδιατροφικό τομέα.
9. **Οικονομικά**, πολλές αγροτικές εκμεταλλεύσεις αντιμετωπίζουν ζήτημα σε δανειοδότηση, ενώ η προχρηματοδότηση γίνεται όλο και περισσότερο πρόβλημα. Το πιστωτικό κενό εν μέρει καλύπτεται από την αναδοχή πιστωτικού κινδύνου από τις εταιρείες εφοδίων, όμως και αυτή η δυνατότητα είναι πεπερασμένη. Η δημιουργία ενός Ταμείου για την απορρόφηση των συσσωρευτικών ζημιών και η αναγκαιότητα ενός λειτουργικού συστήματος γεωργικών συμβουλών, δείχνει μονόδρομος. Τέλος ο σχεδιασμός μιας εθνικής αγροτικής πολιτικής οφείλει να ξεπερνά εφεξής κατά πολύ τον χρονικό ορίζοντα των εκάστοτε κυβερνητικών θητειών, αλλά να προσβλέπει σε τουλάχιστον 10ετή και πλέον ορίζοντα.
10. Η **κυκλική οικονομία** αποτελεί άξονα για την «Πράσινη Συμφωνία», προσυπολογίζοντας την βιωσιμότητα των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την αποδοτικότητα των πόρων και την διατήρηση του οικοσυστήματος. Η «κυκλική γεωργία» μεταβαίνει από μοντέλο γραμμικής οικονομίας σε κυκλικό, βελτιστοποιώντας το σχεδιασμό, τη χρήση και την ανακύκλωση πρώτων υλών που λείπουν αυτή την στιγμή από την ΕΕ και εισάγονται ή παράγονται με πολύ κοστοβόρες ή ενεργοβόρες διαδικασίες. Η επίτευξη της κυκλικής γεωργίας απαιτεί οικονομική στήριξη και ρυθμιστικά μέτρα.

11. Η **κατάρτιση & επιμόρφωση** εξακολουθεί να υπολείπεται σε στοχευμένα & μετρήσιμα μέτρα συμβουλευτικής (ξεχωριστά για κάθε τύπο), πλάνο *upskilling-reskilling* των παραγωγών, και επιμόρφωσης των ίδιων των εκπαιδευτών (*train the trainers*). Τα **Living Labs** (ζωντανά εργαστήρια) θα γεφυρώσουν την γνώση των εμπλεκομένων στον αγροδιατροφικό τομέα, ενώ τα **clusters** παραγωγών και το *clustering* με εταιρίες γεωργικών εφοδίων, μεταποίησης, τυποποίησης, και εμπορίας, θα παρέχουν πολλαπλασιαστικά οικονομικά και ποιοτικά οφέλη σε όλη την αλυσίδα αξίας.
12. Με μέριμνα του **Υπουργείου Παιδείας**, πόλεις, δήμοι και περιφέρειες, πρέπει να ενσωματώσουν προγράμματα για όλες τις βαθμίδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης για την εξοικείωση των μαθητών με την «γη», την απόκτηση γνώσης για την ύπαιθρο, την παραγωγή και κατανάλωση αγροδιατροφικών προϊόντων, και για την εξοικονόμηση πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος (κυκλική οικονομία, ανακύκλωση).
13. Η **φυτοπροστασία** είναι βασικός πυλώνας για την επισιτιστική ασφάλεια στον κόσμο, συμβάλει στην παραγωγή τροφής για την θρέψη 2 επιπλέον δισεκατομμυρίων ανθρώπων με την ίδια διαθέσιμη γη, και είναι εξαιρετικά κρίσιμη αφού περιορίζει κατά 40% τις απώλειες σε όλα τα πρωτόκολλα παραγωγής. Δυο νέοι πυλώνες, τα βιολογικά σκευάσματα και οι ψηφιακές λύσεις, θα στηρίξουν την μετάβαση σε μια αναγεννητική γεωργία που θα συνδυάσει τις παραδοσιακές λύσεις με την καινοτομία.
14. Το κατάλληλο **γενετικό υλικό** από τους καλλιεργητές είναι η σημαντικότερη απόφαση που καθορίζει την αποδοτικότητα των καλλιεργειών και τα ποιοτικά τους χαρακτηριστικά. Η γενετική βελτίωση αποτελεί το βέλτιστο εργαλείο της εξέλιξης των φυτών στα νέα δεδομένα που θέτει η κλιματική αλλαγή. Η CRISPR (*Clustered Regularly Interspaced Short Palindromic Repeats*) αποτελεί την πλέον εντυπωσιακή τομή στην ιστορία της γενετικής από την εποχή χαρτογράφησης του ανθρώπινου γονιδιώματος και μετά. Αυτές οι νέες τεχνολογίες μπορούν τεκμηριωμένα να συμβάλουν σε ένα βιώσιμο σύστημα παραγωγής τροφίμων βάσει των στόχων της «πράσινης συμφωνίας» και της στρατηγικής «farm to fork».

Σε εύλογο χρόνο θα είναι διαθέσιμη η αναλυτική έκθεση του συνεδρίου, καθώς και στο κανάλι του AgriBusiness Forum στο YouTube, τα βίντεο των παρουσιάσεων και εισηγήσεων των ομιλητών στα ελληνικά και αγγλικά.

AgriBusiness Forum 2023			
Πρόγραμμα		Ομιλητές	
Facebook	Twitter	YouTube	LinkedIn

Το AgriBusiness Forum αποτελεί κόμβο δικτύωσης, προώθησης συνεργασιών και διατομεακής ενημέρωσης, αναδεικνύει θέματα αιχμής και συνεργάζεται με οργανισμούς εθνικής & διεθνούς εμβέλειας.

Ευχαριστίες για την υποστήριξη στους συνεργάτες και χορηγούς του AgriBusiness Forum 2023:

- **Χρυσός χορηγός:** ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
- **Χορηγοί:** ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΖΥΘΟΠΟΙΑ, ΒΙΟΛΑΝΤΑ, ΙΔΡΥΜΑ Β&Κ ΚΩΝΣΤΑΝΤΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, ΟΛΥΜΠΟΣ, KARCHER HELLAS, ΔΟΥΜΠΙΑ, ΝΕΚΤΑΡ, ΚΛΙΑΦΑ, GNOMON EVENTS
- **Υποστηρικτές:** INTERPRETIT, ΓΕΩΤΕΕ, ΕΣΥΦ, ΣΕΒΙΖ, ΣΕΠΥ, ΣΕΑΜ, ΣΠΕΛ, FOODOXYS, ADMORE
- **Επιστημονικός συνεργάτης:** EPLO Circular Economy & Climate Change Institute

